

אלמנה לכהן גדול פרק שביעי יבמות סט.

מסורת הש"ס

(א) [עליל סח: לקמן פו:]
 (ב) [עליל סח: ושינ:]
 (ג) [עליל יי' ושינ:]
 (ד) [שורשו ע"ה הכינוי חשיב
 י' מיוחס דלא ה"ל לא לא
 יחלל זרע ענינו ששבעת
 השוויו עדיין אף זרעו
 שיסוכה בו ומדכחי זרעו
 הוא חליו אמר זרע לו חסו
 ממקושו זרעו לו כיצ בעלי
 מנויות ע' ש"ה דף שג
 ד"ה עין הקדש
 ע"ד:
 (ה) קדושין ע"ה א' ונקמן
 ע' פו. ע"ה: קדושין סו:
 ע"ה. מנחות ו' חולין צ"ג:
 (ו) ש"ה י"ג, ע"ה י"ז ב'ן
 ר"ש"ה ו' [עליל טו:]

תורה אור השלם

1. וְלֹא יַחֲלִל זָרְעוֹ בְּעַמּוּי
כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדְּשׁוֹ:
וַיִּקְרָא כֹה טו
2. בָּנִים אֲשֶׁר יוֹלְדוּ לָהֶם
דֹּר שְׁלִישִׁי יָבֵא לָהֶם
בְּקֹהֶל יְיָ: דְּבָרִים כֹּה ט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כי תהיה וכו'
דליכא אלא עשה. עיין
לעיל דף יא ע"ב תד"ה מאי
נקטרה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אי הכי חלל דלאו זר
הוא לא ליפסול כנ"ל ותיבת
מעיקרא נמחק: (ב) צמשנה
כינז הדרי ישראל:

נת קרא יסירא הוא. דהא
למכתב אבתריה וכי תהיה
סידול. וכזהמה בעלמא
כתיב ולאשמועין דזרע

מי שיש לו אלמנות וגירושין בה יצאו עובד כוכבים ועבד שאין לו אלמנות וגירושין אשכחן כהנת לויה וישראלית מנא לן כדאמר ר' אבא אמר רב בת ובת ה"ל בת ובת כמאן כרבי עקיבא ^א דדריש ווי אפילו תימא רבנן כולה ובת קרא יתירא הוא ואימא מי שיש לו אלמנות וגירושין בה כי לית ליה זרע קאכלה כי אית ליה זרע לא אכלה מי שאין לו אלמנות וגירושין בה אע"ג דאית ליה זרע נמי תיכול אם כן רבויי לויה וישראלית למה לי ולרבי עקיבא דאמר ^ב אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ומאי כי תהיה לאיש זר כי תיבעל אלמנה וגרושה למה לי אלמנה להחמיר עליה וגרושה להקל עליה וצריכא דאי אשמעינן אלמנה אלמנה הוא דכי לית לה זרע אכלה משום דחויא לכהונה אבל גרושה דלא חויא לכהונה אימא אע"ג דלית לה זרע לא אכלה ואי אשמעינן גרושה גרושה הוא דכי אית לה זרע לא אכלה משום דלא חויא לכהונה אבל אלמנה דחויא לכהונה אימא אע"ג דאית לה זרע נמי תיכול צריכא ואימא נבעלה לפסול לה אף מחזיר גרושתו לאיש זר אמר רחמנא מי שזר אצלה מעיקרא לאפוקי האי דלא זר אצלה מעיקרא הוא אי הכי חלל דלאו זר הוא ^א מעיקרא לא לפסול אמר קרא 'לא יחלל זרעו בעמיו' ^ב מקיש זרעו לו מה הוא פוסל *אף זרעו נמי פוסל ואימא משעת הויה דומיא דכהן גדול באלמנה מה כהן גדול באלמנה בביאה אף האי נמי בביאה ואימא עד דאיכא הויה וביאה דומיא דכ"ג באלמנה *מה כהן גדול באלמנה בביאה לחודה אף האי נמי בביאה לחודה ורבי יוסי אומר כל ^א שזרעו פסול פוסל וכל שאין זרעו פסול אינו פוסל ^ב מאי איכא בין ת"ק לרבי יוסי אמר ר' יוחנן מצרי שני ואדומי שני איכא בינייהו ושניהם לא למדוה אלא מכהן גדול באלמנה ת"ק סבר מה כ"ג באלמנה שביאתו בעבירה ופוסל אף האי נמי פוסל ורבי יוסי סבר ככהן גדול מה כהן גדול שזרעו פסול ופוסל אף כל שזרעו פסול פוסל לאפוקי מצרי שני ^א דאין זרעו פסול דכתיב ^ב בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה' רשב"ג אומר כל שאתה נושא בתו אכלה נושא אלמנתו וכו': מאי איכא בין ר' יוסי לרבן שמעון בן גמליאל אמר עולא גר עמוני ומואבי איכא בינייהו ושניהם לא למדוה אלא מכהן גדול באלמנה רבי יוסי סבר מה כהן גדול באלמנה

דעווד כוכבים ועבד לא פסיל רבוי
 ליה וישראלית דכתיב ציה למה לי
 דכתב ובת קרא יתירא השמא כהנת
 גופא אשמועינן ללא מיפסלא בזרע
 עובד כוכבים ועבד ליה וישראלית
 מיבעיא ואי משום לאשמועינן דמי
 שיש לו אלמנות וגירושין אפי' הכי
 כי אית לה זרע מיניה לא מיכול
 ואינטרין למיסר ליה וישראלית
 האוכלת בתרומה בשביל צנה כהן
 דכי תינשא לזר ויהא לה זרע ממנו
 בעלה תשוב לתרומה צמימת בעלה
 לא פטיקין דכיון דכהנת גופא
 מיפסלא בזרע ישראל מתרומה דכי
 נשא כל שכן וישראלית האוכלת בשביל
 צנה אלא ודאי כי רבי קרא ליה
 וישראלית להכי רבייה שאם אוכלת
 בשביל צנה וגבעלה לעובד כוכבים
 ועבד אפי' אין לה זרע נפסלה ללא
 נדקאין לן מכהנת כדאמרין לעיל
 (דף סג) כהנת היא דקדיש גופא
 כו' וגרבי עקיבא דהמר קין קידושין
 סופסין. לאדם פסול והאי כי תהיה
 לאיש זר דלעיל לאו משום היה נקט
 ולמימרא דאין ציאת פסול פוסלת
 אלא צמי שראוי לקדש דהא אין
 קידושין לשום פסול והאי כי תהיה
 אש צא ללמד על ציאת פסולין אינו
 אלא לשון צילה והא כהן הזרע אכלה
 בתמשע שחאה ציאתם פוסלת אפילו
 עובד כוכבים ועבד: אלמנה וגרושה.
 לאשמועינן עובד כוכבים ועבד למה
 לי: אלמנה להחמיר כו'. כלומר
 לאו למעוטי מי שיש לו אלמנות
 וגירושין אלא לגופיה אינטרין אלמנה
 כדי להחמיר עליה דאי לא כתיב ה"א
 אלמנת ישראל והיא כהן כהן מיכול
 ואש"א דאית לה זרע וגרושה אינטרין
 לכתביה רחמנא להקל עליה ולחמיר
 (דכי נתגרשה מישאל להקל) דכי
 אית לה זרע מישאל מיכול דאי לא
 כתיבי ה"א אש"א דאית לה זרע לא
 מיכול דכיון דאיפסלה מכהונה
 מתרומה נמי מיפסלה: ואימא
 נבעלה לפסול לא אף חזורי גרושה.
 משינשאת לאחר דהא זר הוא אכלה
 ותפסי לו בה קידושין אלמנה תניא
 בהחולץ (לעיל מד:) היא כשרה וולדה
 כשר ואוקימנא כשרה לכהונה וכ"ש
 לתרומה: ה"א חלל דלאו זר אכלה
 הוא לא ליפסול. דהא חלל מותר
 אפילו בכהנת: מקיש זרע. של כהן
 גדול מן האלמנה לו מה הוא פוסל
 האלמנה בזיאתו מן התרומה כדילין

בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף ע"א). ולא יחלל מי שהיה כשר ונמחלל חוץ
הוא העלמה אף וזעזע החלל פוסל
אשה בציאתו מן התרומה: ואימא.
מדאפקה רחמנא בלשון כי תהיה
מעט והיה כי קדש פסול את האשה
פסולה עולמים ואפי' מת כהן או בשר
עליה: כהן גדול בציאה כהן דפסיל

כדכתיב (ויקרא כה) לא יחלל זרעו כה
פסולות מן האירוסין כשרות: **מל**
הכי גרסינן מה כהן גדול **באלמנו**
ולא שני: **כל שאסה**. כהן נושא ב
בתו כשרה דקיימא לן (לקמן דף עו:)
ולרבי שמעון דתלי טעמא בביתו ל
קנין: הרי אלו פוסלין. שהרי נתחל

וַאֲיָמָא מִי שִׁישׁ אֶל אֲלֻמְנוֹת וּגְיֹרָשִׁין בַּה בֹּי, מִימָה דַכָּל דּוֹכְמָא
לְחֹמְרָא מִקְשִׁין וְהִכָּא פִּרְךָ דְנִקְשִׁי לְקוּלָּא:
אַם בֶּן רַבּוּי לִוְיָהּ וִישְׂרָאֵלִית. מִימָה דֵּהָא אֲיִטְרִיךְ לְרַבּוּי
לִוְיָהּ וִישְׂרָאֵלִית לְאַשְׁמוּעִינָא לְחֹזְרָתָא בְּשִׁבְלִי בְּנָה כְּדִאֲמִירִין
בְּסוֹף יֵשׁ מוֹתֵרוֹת (לְקַמְן דִּף פּו). וְיֵשׁ
לְיֹמֵר דְּמַשְׁמַע לִוְיָהּ דְּאֲיִטְרִיךְ לִוְיָהּ
וִישְׂרָאֵלִית לְכָל מִינֵי דְאֲיִירֵי קֶרֶא
וְלְאַשְׁמוּעִינָא דְּכִי אִתְּ לֵיהּ זֶרַע נְמִי
מִן הָעוֹלָם כּוֹכְבִּים מִיבֹל בְּשִׁבְלִי בְּנָה
לֹא אֲיִטְרִיךְ כִּיּוֹן דְּאַשְׁמִעִין בְּכֹהֲנֵת
דְּקֵדִישׁ גּוֹפָה:

כי תהיה כי תבעש. ואם תאמר
לדידה נמי איכא לאקומי
באלמנה לכהן גדול לרבי סימאי
ובעולה לכהן גדול אפי' לרבי יצב
יש לומר דכל פסולי כהונה נפקא
לן דמיפסלי בתרומה מלא יחולא
נמי לא משמע ליה לאקומי לאיש
רבי גבי כהן וזמית ולוקמא בטוטה
שדא עליה בעלה בדרך * דליכא אלא
עשה דונטמאה ויש לומר דזר אכלה
מעיקרא בעינן אפילו לרבי עקיבא
כיון דלא הוי ממזר ומיהו קשה
דלמא ליה למימר מאי כי תהיה כי
תבעל בפשיטות הוה מצי למיפרך
דאמאי אינטריך קרא לרבי עקיבא
לעוצד כוכבים ועצד דהשתא ממזר
הוי מיפסלא בציאתו מיבעיא כדאמר
בפרק עשרה יוחסין (קדושא דהס:)
כהן גדול בארמיה בביתא לחוריה
כדאמר צפ' עשרה יוחסין

(שם דף ע"ה. ושם) צעל לוקה משום
לא יחלל ואם תאמר היא גופה מנלן
לדלג צעינן תרמי הא כמידי לא יקח
ולא יחלל ויש לומר דלגגי ט' אף
להרצין קידושין דכ"ט צלא קידושין
ורבין שעהן נפסל גז' היא נפסלת:
ו**ישנניהם** לא צמדה לא מאמנה
צבהן גדרה. עיקר
טעמה הוי מלאים וז' אלא דמ"ג
באלמנה ילפינן במאי מסתבר לאוקמי
קרא ואי לאו קרא דלמנה ז' וז' ליכא
מילף מקל וחומר דלמנה שמתחלה
דפירשמי לעיל (דף ע"ז: ד"ה מה):

והמפתה והשושה. הא ללא
מן קטן בהדיהו
ללא תקינו ליה רבנן נישואין כדקמי
בגמרא (לקמן דף טו:) שוטה וקטן
שנשא כו' אמר רבי יוחנן דהיינו
משום דבעי למיתני בסיפא וילדה
ללא מיתני ליה בקטן:

לא פוסע'ן וואס מאכיר'ן. לא אינטערך לאשמועינן צאונס ומופתה דאן מאכילן ומשום לא פוסע'ן נקמה אפילו לרבי אלעזר דלמך "פני הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשהה וזהו הרהר דלא מייסעלה בתרומה דאין זה לאיש זר: ונשאת

”ג סבר מה כהן גדול באלמנה
ול לאפוקי עמוני ומואבי דאין
מואבי ולא מואבית: **מתני**
ואם אינן ראויין לבא בישראל
על בת כהן תאכל בתרומה
עיברה

נאחרמלנו או נאגרשו מן הנישואין
לה צדיחה לרבי יוסי לא פסיל:
בצעציה דכתיב (דברים כג) שלישי
בנו עד סוף העולם פסולין אבל
סול הואיל ויש בזרעו פסול פסל
לא פסל ולא מאכיל דלין קנינו
ס או בפתיו שלא לשם קידושין:
עברה

עין משפט
נר מצוה

לָא א מ״י פֿינ״ח מ״ה
אסור׳ קאָפּאָס א
סמג לאון קאָפּאָס ט״שׁ
א״שׁ״ע פֿינ״ח ט״שׁ
לח ב מ״י פֿינ״ח ט״שׁ
ג סמג לאון קאָפּאָס
לח ב מ״י פֿינ״ח ט״שׁ
יו סמג לאון קאָפּאָס
קטן ט״שׁ״ע ט״שׁ ס״ד
ספֿרי ג
ט ד מ״י פֿינ״ח ט״שׁ
ט״שׁ״ע ט״שׁ ספֿרי ג
פֿא א מ״י פֿינ״ח ט״שׁ
תּרומות הל׳ יג
ט״שׁ״ע ט״שׁ

מוסף רש"י

מוֹרִישֵׁשׁ לוֹ אֲלֻמְנוֹת
 וַיִּגְדְּלוּ וַיִּשְׁרְשְׁוּ
 וַיִּשְׁקָלֵם הוּא בֵּד מֵת כּוֹנֵן
 אֶחָד לוֹ וְשֵׁנִי אֶל בֵּית אֹהֶיב
 (עֲלֵיךְ חֲתָן) דְּלִמּוֹ
 פִּסְקֵהוּ בְּצִיחֹתוֹ
 (דְּשׁוּרֵיךְ עַתָּה וְסוֹסֵה בִּי)
 וְשֶׁאֵין
 וַיִּגְדְּלוּ וַיִּשְׁרְשְׁוּ שֶׁלֹּא חֲפֵסוֹ
 אֶת קִרְיָוִי וְשֵׁמִי אֵין
 אֲלֻמְנוֹת עַל (סוֹסֵה שֶׁם)
 וְלִרְיָ וְקִרְבָּא דִּאֲמֵר אֵין
 קִרְיָוִי וְתוֹסֵפִים בְּחִיבֵי
 אֲלֵיךְ אֵין קִרְיָוִי וְשֵׁמִי
 לְאִשָּׁה אֲסָרָה
 תִּקְרָשָׁה אֶחָד וְרֵגֶן פִּלְגִי
 עַל־וֹתִי וְאֲמֵר בְּצִיחֵי כִרְמוֹת
 אֲלֵיךְ אֵין חֲפֵסוֹ אֶת
 לְאֻחַי חֲפֵס (סוֹסֵה יִחִי)
 בְּחִיבֵיכֶם (מֵת)
 הַמִּתְחַדֵּר גִּישׁוֹרֵי רֵעֵי אֲמֵר
 אֵין לוֹ זֶה קִרְיָוִי (חֲבוּבוֹת)
 (שֶׁם) לוֹ זֶה קִרְיָוִי (עֲלֵיךְ נִי)
 אֵין חֲפֵסוֹ בֵּד מֵחֲמַם
 אֲלֵיךְ חֲלִילָה לֵבִי כֹלֵר
 אֵין הַמִּתְחַדֵּר חוֹפֵס בֵּד דֶּקֶס
 אֵין הַשָּׂחָף בֵּד עֵינֵי וְאֲמֵר
 גִּישׁוֹרֵה (בִּי) חֲתָמָה
 אֲדֹמֵר אֵין אֲדֹרְכֵם הִלְלוּ
 מִתְחַרֵּם אֶחָד לְדִבְרֵי רֵעִי
 אֵין עֲשֵׂה לְחֵלֶם עֲשֵׂהוּ
 (סוֹסֵה כֶּסֶף) מֵהָ הָרָא
 פִּסְקֵהוּ כִּדְבַר הַלֵּל אֶת הַכְּהוֹנֵה
 הַהֲלֻמְנוֹת פִּסְלֵן אֶת הַכְּהוֹנֵה
 וְעוֹן הַמִּתְחַדֵּר לִפְלֵן
 אֵין מֵהָ יִחְלֵן
 שֶׁמִּתְחַלֵּם אֲחֵי וְאֵת
 חֲסִידוֹ (סוֹסֵה רֵעִי) מִצִּיר
 שֶׁאֵין אֲדֹמֵי שֶׁאֵין אֲרִיבֵי
 בִּיחִידוֹ לִתְנֵן קֶחֶל
 מִזֵּרֵי כֶסֶף הַמִּתְחַדֵּר כִּקְבֵּל
 מִתְחַדֵּר אֲפִילוֹ שֶׁיֵּי וְיִמּוֹ
 שֶׁשִּׁיב לֹא מִזֵּרֵי קִרְיָ וְאֵין
 שֶׁשִּׁיבֵל מֵעֵלֵי הָאֵל
 (קִרְיָוִי שֶׁם) מִבְּחֵן גִּדְּלוֹ
 בְּאֲלֻמְנוֹת
 שֶׁמִּתְחַלֵּם אֶת מֵהָ
 בְּצִיחֹת לְרִפְלִינֵי אֵין מֵהָ
 יִחְלֵן שֶׁיִּתְחַלֵּן בְּשִׁמְשֵׁם
 מֵהָ כִּתֵּץ לֹא אֵין אֲחֵד
 אֲחֵד לִזְרֵעִי וְיִסְכֵּל אֵין
 אֲשֶׁר בְּצִיחֹתוֹ (שֶׁם) וְאֲמֵר
 הָאֵין מֵהָ פִּסְלֵן
 שֶׁיִּתְחַלֵּם עֲשֵׂיבֵי הָאֵל
 גִּר מְבִזְרֵי מִזְרֵיבֵי
 (אֲרִיבֵי) בְּצִיחֹתוֹ
 פִּסְלֵן דֶּהֱאֵ יֵם מִזְרֵעֵי שְׁאוֹ
 אֲפִילוֹ הַמִּתְחַרֵּם
 שֶׁמִּתְחַלֵּם עֵלֶם וְלִרְיָ שְׁמִי
 הוֹאֵל וְכֵתוּב שֶׁרָאֵה דְּשׁוּמִי
 וְלֹא אֲלֻמְנוֹת נִמִּי
 כְּשֶׁרֵה (שֶׁם)